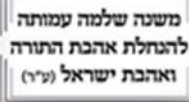

שתי משניות ליום משנה שלמה

י"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 58900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטנשט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת כ"ק אדמו"ר ישראל ניסן בהרה"ק דוד משה זצוק"ל מקרעטשניף פנינה לוי בת שרה ע"ה

משנה א'

יש ארבעה עבודות שנעשות בקרבן המנחה: קמיצה - הרמת חלק מן המנחה (קומץ) ע"י הכהן, הנחת הקומץ בכלי שרת, הולכת הקומץ למזבח, הקרבת הקומץ על המזבח. **כָּל הַמִּנְחוֹת שְׁנִקְמְצוּ** ע"י הכהן **שֶׁלֹא לְשֶׁמֶן** שלא לשם קרבן המנחה שלשמו הם הובאו, כגון: שהובאו לשם מנחת מרחשת ונקמצו לשם מנחת מחבת - **כְּשֵׁרוֹת** המנחות, וניתן להקטיר את קומצן על המזבח, וכן שיירי המנחה נאכל ע"י הכהנים, **אֲלָא שֶׁלֹא עָלוּ לְבַעְלִים מְשֻׁם חוּבָה** היינו שלא יצאו בעלי המנחה חובת הבאת המנחה שלהם במנחה זו שנקמצה שלא לשמה, וצריכים הן להביא מנחה חדשה כדי לצאת בה ידי חובה, **חוץ מִמְנַחַת חוּטָא** שמביא עני על שחטא בשבועת העדות, או בשבועת הביטוי, או שעבר על עוון טומאת מקדש וקדשיו **וּמְנַחַת קְנָאוֹת** מנחה שמביאה הסוטה. שאם בשתי המנחות הללו קמץ הכהן מן המנחה שלא לשם מנחות אלו המנחה פסולה. **מְנַחַת חוּטָא וּמְנַחַת קְנָאוֹת שֶׁקְמָצוּ שֶׁלֹא לְשֶׁמֶן** אלא לדוגמא, לשם מנחת נדבה, או **נָתַן בְּכֵלִי** שנתן את הקומץ בכלי שרת, או **וְהֵלֵךְ** שהוליד את הקומץ בכלי השרת אל המזבח, או **וְהִקְטִיר** שהקריב אותו על המזבח **שֶׁלֹא לְשֶׁמֶן** היינו שלא לשם מנחת חוטא, או מנחת סוטה, אלא קמץ לדוגמא, לשם מנחת נדבה, או **לְשֶׁמֶן** שבתחילה עשה אחת מן העבודות לשם המנחה שלשמה הובאה **וְשֶׁלֹא לְשֶׁמֶן** ואח"כ עשה עבודות במנחה לשם מנחה אחרת, או **שֶׁלֹא לְשֶׁמֶן** שבתחילה עשה אחת מן העבודות שלא לשם המנחה שהובאה **וְלְשֶׁמֶן** ואח"כ המשיך לעשות את שאר העבודות במנחה לשם אותה מנחה שלשמה הובאה - **פְּסוּלוֹת** אם עשה כן במנחת חוטא, או במנחת סוטה, המנחות פסולות, ואין להקריב אותם על המזבח, ואין שיירי המנחה נאכל ע"י הכהנים, לפי שבמנחת חוטא כתוב "כי חטאת היא" ובמנחת קנאות כתוב "מנחת זכרון מזכרת עוון" ומכאן למדים שעשו חכמים את שתי המנחות הללו כקרבן חטאת בבהמה, שדינו שאם עשו את אחת העבודות בקרבן שלא לשם קרבן חטאת הקרבן פסול. עתה מסבירה המשנה כיצד יכול הכהן לעשות עבודה לשמה ושלא לשמה במנחה **כִּיצַד לְשֶׁמֶן וְשֶׁלֹא לְשֶׁמֶן**, שאם עשה הכהן בתחילה אחת מן העבודות **לְשֶׁם מְנַחַת חוּטָא** היינו שעשה את העבודה לשמה ואם אח"כ עשה את שאר העבודות **וְלְשֶׁם מְנַחַת נְדָבָה** לשם מנחת נדבה זהו שעשה שלא לשמן, או **שֶׁלֹא לְשֶׁמֶן וְלְשֶׁמֶן** וכן יכול להיות גם להיפך, שבתחילה עשה עבודה שלא לשמה, ואח"כ עשה לשמה, כגון: שבתחילה עשה אחת מן העבודות במנחת החוטא **לְשֶׁם מְנַחַת נְדָבָה** היינו שלא לשמה, ואח"כ המשיך ועשה את שאר העבודות **וְלְשֶׁם מְנַחַת חוּטָא** לשם מנחת חוטא היינו לשמה.

רבינו עובדיה מברטנורא
כל המנחות שנקמצו שלא לשמן - כגון שהתנדב מנחת מרחשת והביאה, וקמצה הכהן לשם מחבת. **כשרות** - ומקטיר הקומץ ושייריה נאכלים. שקמיצת המנחה במקום שחיתת הקרבן עומדת, וכשם שכל הזבחים שנשחטו שלא לשמן כשרים, כדילפינן מקרא בריש מסכת זבחים, הכי נמי כל המנחות שנקמצו שלא לשמן כשרות.
אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה - הווה מצי למתני ולא עלו לבעלים לשם חובה, והא דקתני אלא דמשמע דכל דינם כמנחות כשרות אלא דבר זה, לאשמועינן דאסור לשנויי בה שינוי אחר, שאם עבר וקמצה שלא לשמה, אסור לתת הקומץ בכלי שרת שלא לשמה.
שלא עלו לבעלים לשם חובתו - ולא יצא ידי נדרו וצריך להביא מנחה אחרת לשם מרחשת.
חוץ ממנחת חוטא - כגון מנחה הבאה על טומאת מקדש וקדשיו, אם לא תשיג ידו לשתי תורים. ומנחת קנאות - של סוטה. שאם קמצן שלא לשמן, כגון לשם נדבה, או נתן בכלי שרת את הקומץ שלא לשמו, או הלך או הקטיר שלא לשמו, או חישב באחת מן העבודות הללו הריני עובד לשמן ושלא לשמן. אלו מנחות פסולות ואין שייריהן נאכלים. וטעמא הוי, משום דמנחת חוטא חטאת קרייה רחמנא. ובחטאת כתיב "ושחט אותה לחטאת", ולקח מדם החטאת, שתהא שחיטה ולקחה דהיינו קבלת הדם לשם חטאת. ומנחת קנאות הואיל וכתיב בה "עוון" דכתיב "מנחת זכרון מזכרת עוון", כחטאת שוויה רבנן. ומנחת העומר, אע"ג דלאו מנחת חוטא היא ולא מנחת קנאות היא, קמצה שלא לשמה פסולה מהקטיר, ואין שייריה נאכלים, הואיל ובאה להתיר החדש ולא התירה. וכל המנחות שנקמצו שלא לשמן כשרות דתנן במתניתין, דוקא במנחות שאין להם זמן קבוע איירי, ולא במנחות העומר שקבע לה זמן. או שלא לשמן ולשמן - דלא תימא לשמן ושלא לשמן הוא דפסולה, דתפוס לשון אחרון, אבל שלא לשמן ולשמן כשרות, קמ"ל.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות
ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com
או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ב'

אַחַת מִנְחַת חוּטָא בין במנחת חוטא ובין **וְאַחַת פֶּל הַמִּנְחָה** ובין בשאר המנחות **שְׁקָמְצוֹן** שהוציא את הקומץ מתוך המנחה **זָר** מי שאינו כהן, **אוֹנוֹן** אדם שנפטר לו קרוב משפחה שחייב להתאבל עליו, בכל יום המיתה נקרא אונו, וכהן שהינו אונו אסור לו לעבוד בבית המקדש באותו יום ואם עבד עבודתו פסולה, **טְבוּל יוֹם*** כהן שטבל מטומאתו, אך עדיין לא הגיע זמן צאת הכוכבים, **מְחֻסָּר בְּגָדִים** כהן הדיוט (פשוט) שלא לובש את כל ארבעת בגדי הכהונה** ולכן עבודתו פסולה וכהן גדול צריך לעבוד בשמונת בגדי הכהונה שלו, **מְחֻסָּר פְּפוּרִים***** כהן שטרם הביא את קרבנות הכפרה שלו לאחר שהיה זב, או מצורע, **שְׁלֵא רְחוּץ יָדָיו וְרַגְלָיו** כהן שלא רחץ את ידיו ורגליו בכיור לפני עבודתו במקדש, **עָרַל** מי שלא עשה ברית מילה, **טָמֵא** כהן שנטמא אפילו בטומאה קלה, כגון: שנטמא ע"י שרץ, **יוֹשֵׁב יֵשׁ** על הכהנים לשמש בבית המקדש בעמידה ואם עבד הכהן כשהוא יושב עבודתו פסולה, ואם היתה חציצה בין רגלי הכהן שקמץ לבין רצפת העזרה כגון שהיה **עוֹמֵד עַל גְּפֵי פְּלִים**, או **עַל גְּפֵי בְּהֵמָה**, או **עַל גְּפֵי רַגְלֵי חֲבָרוֹ** – ואם קמץ אחד מאלו את המנחה – **פָּסַל** את המנחה. אם **קָמַץ בְּשִׂמְלָל** ביד שמאל – **פָּסַל** את המנחה. **בֶּן בְּתִירָא אוֹמֵר: יַחְזִיר** את הקומץ שנקמץ ביד שמאל חזרה לתוך המנחה, **וְיַחְזִיר וְיִקְמָץ** בשנית **בַּיָּמִין** ביד ימין****. אם **קָמַץ** מתוך המנחה **וְעָלָה בְּיָדוֹ** בתוך מה שקמץ גם **צָרוּר** אבן קטנה, או **גְּרִיגֵר מְלַח** גרגיר מלח שהיה בתוך המנחה, או שעלה בידו מתוך המנחה גם **קָרַט שֶׁל לְבוּנָה** – **פָּסַל** את הקומץ, שהיות והקומץ צריך להכיל רק סולת ושמן בשיעור מדויק מאד, נמצא שאם עלה בתוך הקומץ אבן, או מלח, או לבונה הרי שיעור הקומץ הינו חסר בשיעור האבן, או המלח, או הלבונה, לפי שבמקום סולת ושמן יש בקומץ דברים אחרים שאינם שייכים לקומץ, לכן הקומץ נפסל, והטעם הוא **מִפְּנֵי שְׂאֵמְרוֹ: הַקֶּמֶץ הַיָּתֵר** היינו שיש בו יותר ממלוא קומצו של הכהן **וְהַחֲסֵר** או שיש בו שיעור של פחות ממלוא קומצו של הכהן – **פָּסוּל** הקומץ פסול להקרבה. **אֵיזָה הוּא הַיָּתֵר** מתי זה נקרא שהקומץ הוא יתר **שְׁקָמְצוֹ מְבָרָץ** שקמץ מלא וגדוש עד שהקומץ נראה מבין אצבעותיו של הכהן, **וְחֲסֵר** ומתי זה נקרא שהקומץ חסר **שְׁקָמְצוֹ בְּרֵאשֵׁי אֶצְבָּעוֹתָיו** שקמץ כשאצבעותיו כפופות ולא פתוחות כהמשך ישר ליד. **כִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה** כיצד נעשית עבודת הקמיצה במנחות **פּוֹשֵׁט אֶת אֶצְבָּעוֹתָיו עַל פֶּס יָדוֹ** מכניס את כף ידו לתוך המנחה כאשר אצבעותיו פתוחות, ואז לוקח לתוך היד מן המנחה, ואח"כ מיישר עם הזרת שלא יצא מן הקומץ למטה, וכן עושה עם האגודל מלמעלה, שלא יצבץ מן הקומץ יותר ממה שמחזיק בתוך ידו מלמעלה.

רבינו עובדיה מברטנורא
זה ואונן וטבול יום כו' – כולו מפורשים בפרק ב' דובחים. ומוכיחין להו מקראי דעבודתן פסולה. ערל- כהן שמתו אחיו מחמת מילה. **יושב**- דבעינן לעמוד לשרת. על גבי כלים כו'. דבעינן שלא יהיה דבר חוצץ בינו ובין הרצפה. **בן בתירא אומר יחזיר** – הקומץ לתוך המנחה. **יחזור ויקמץ בימין** – והוא הדין לכל הנך פסולים דחשיב במתניתין סבירא ליה לכן בתירא, שאם עבר אחד מהן וקמץ יחזיר הקומץ למקומו, ויחזור כהן כשר ויקמץ. ואין הלכה כבן בתירא. **עלה בידו צרור** – נמצא קומץ חסר מקום הצרור או גרגיר מלח או קורט של לבונה. דקודם קמיצה בורר כל הלבונה לצד אחד וקומץ, ואחר כך מלקט אותה ונתנה עם הקומץ ושורף הכל, ואם נודמן בתוך הקומץ גרגיר מלח או קורט של לבונה הרי הקומץ חסר כדי מקום הקורט. **מבורץ** – מלא וגדוש. **שקמצו בראשי אצבעותיו** – שלא פשטן על כל פס ידו. **פושט את אצבעותיו על פס ידו** – מכניס צדי אצבעותיו בקמח, ומכניס הקמח לתוך ידו ומוחק באצבע קטנה שלא יצא הקמח חוץ לקמיצה, ומוחק בגודל שלא יצא הקמח חוץ לאצבע. וזה היה צריך לעשות במנחת מחבת, ומרחשת דמעשיהן אפויין, ולאחר אפייתן פורתן וקומץ, ואי אפשר לפורתן דקות כל כך שלא יהיו יוצאות חוץ לקומץ, הלכך מוחק בגודל מלמעלה ובאצבע קטנה מלמטה. וזו היתה מעבודות קשות שבמקדש, דבקושי גדול יכול להשוות שלא יהא לא

*אדם טמא שטבל ביום לטהרתו, צריך לחכות עד צאת הכוכבים של יום הטבילה, ורק אז הוא נהיה טהור, ובכל הזמן שבין הטבילה עד צאת הכוכבים הוא נקרא טבול יום, וכהן שהינו טבול יום אסור לו לעבוד בבית המקדש ואם עבד עבודתו פסולה.
** ארבעת בגדי הכהונה של כהן הדיוט הם: כתונת, מכנסים, אבנט ומצנפת ובנוסף לכהן הגדול יש עוד ארבעה בגדים שהם: ציץ, חושן, אפוד ומעיל. ויש על הכהנים לעבוד עם כל בגדיהם ואם כהן עבד עם בגד אחד פחות, או שהוסיף לעצמו בגד נוסף, או אם היתה חציצה בין בגדי הכהונה לגוף הכהן ועבדו כך במקדש עבודתם פסולה.
*** אדם שהיה זב או מצורע צריך להביא קרבנות כפרה למחרת יום הטבילה שלו ובין זמן הטבילה עד שיביא את הקרבנות נקרא הוא מחוסר כיפורים. וכהן כשהינו מחוסר כיפורים אסור לו להקריב קרבנות וכן אסור לו גם לאכול מהם.
**** ובגמרא מבואר שסובר בן בתירא שניתן לעשות כן גם בשאר המקרים שהוזכרו ברישא, היינו קמץ מתוך המנחה שלא כדין, ניתן להחזיר את הקומץ חזרה לתוך המנחה ומי שכשר לכך יקמוץ בשנית.

חסר ולא יתר. ורמב"ם כתב, שנדרו דברי האומר שזו עבודה קשה שבמקדש, והוא מפרש וקומץ כדקמצי אינשי האמור בגמרא ודף י"א, דהיינו שממלא כפו ממנו כדרך שבני אדם ממלאים ידיהם ממה שלוקחים בידם. ואני אומר, שאין פירושו "כדקמצי אינשי", אלא שמכניס צדי אצבעותיו בקמח ומכניס הקמח בצדי אצבעותיו לתוך ידו, אבל אינו נוטל קמח אלא מלא שלוש אצבעותיו על פס ידו ולא יותר, וכדי שלא יהיה מבורץ ומצבץ יוצא, מוחק מלמטה באצבע קטנה ומלמעלה בגודל. ולא נדרו כלל דברי האומר שזו עבודה קשה מעבודות קשות שבמקדש ושיטת הגמרא כדברי. וכן פירשה כל רבותי.